

Перший тур ІХ Української олімпіади з лінгвістики

5 грудня 2021 р.

Молодші класи

Максимальна оцінка за кожну з чотирьох задач — 20 балів

Час виконання роботи — 4 години

Пояснювати, як саме ви знайшли описаний вами набір закономірностей, або «математично» його обґрунтовувати не потрібно:

- *гірше*: «поглянувши на речення 5 і 10, у яких використовується префікс *X*-, а в перекладах фігурує форма множини, робимо висновок, що множина утворюється додаванням до слова префікса *X*-»;
- *краще*: «у даній мові форма множини утворюється додаванням до слова префікса *X*-».

1. Фестиваль мов

Таміла Краштан

Одним із цікавих лінгвістичних заходів є так звані фестивалі мов — серії коротких лекцій про різні мови світу. Фестивалі мов періодично проходять у різних містах, зокрема і в Мінську. На жаль, під час останнього білоруського фестивалю організатори, нумеруючи лекції, припустилися помилки, і розклад на сайті фестивалю дістав такий вигляд:

1) Арабская

2) Беларуская

(для тых, хто ведае беларускую)

3) Беларуская

(для тых, хто не ведае беларускую)

4) Грэнландская

7) Карэйская

6) Кітайская

8) Літоўская

9) Малодшыя руны

*(старажытнашведская
і старажытнанарвежская)*

10) Нарвежская

11) Партугальская

12) Рускія дыялекты

13) Старабеларуская

5) Старажытнаверхненямецкая

14) Тыбецкая

15) Чэшская

Завдання. Нижче наведено список лекцій (без номерів), прочитаних кілька років тому на першому Мінському фестивалі мов. Поставте до кожної мови такий номер, який вона мала б, якби організатори й тоді припустилися такої самої помилки:

Арабская
Асецінская
Гоцкая
Ірландская
Їўрыт
Лацінская
Літоўская
Навагрэцкая
Нарвежская
Нямецкая
Партугальская
Польская
Старажытнагрэцкая
Украінская
Японская

Примітка. Літера ў позначае в білоруській мові особливий звук, середній між у та в (той самий, що в українській літературній вимові позначає літера в, коли стоїть у кінці слова).

Осетинська мова — мова осетинів, що проживають на Кавказі.

Готська — вимерла близько тисячі років тому мова, якою розмовляли однойменні германські племена.

Списки лекцій для задачі було скорочено.

Нижче подано речення крикською мовою разом із перекладами українською:

- 1 **Wotko afvckat kaccv celayes.**
Щасливий єнот торкається тигра.
- 2 **Cesse cutkosat pose nehan pohes.**
Маленька миша чує товстого кота.
- 3 **Pose wakv ohlikes.**
Кіт їде на корові.
- 4 **Eco nehat rakko rakkan pohes.**
Товстий олень чує великого коня.

Завдання 1. Перекладіть українською:

- 5 **Wakv cesse celayes.**
- 6 **Wotko eco cutkosan ohlikes.**

Завдання 2. Перекладіть крикською мовою:

- 7 Кінь торкається оленя.
- 8 Великий кіт чує єнота.
- 9 Товста миша їде на щасливому тигрі.

Примітка. Крикська мова належить до мускоської мовної родини. Нею розмовляють близько 4500 осіб у США. Літера *v* позначає особливий голосний крикської мови.

Нижче наведено іменники мови іраку, в яких підкреслено наголошений голосний:

Слово	Значення
gweehhamoo	ребро
oohitamoo	відповідач
geetálongoo	<i>вид рослин</i>
qurumbú	качка
daqtamó	мороз
siisaboó	<i>вид жуків</i>
gídaabá	сенс
fiisuusmoo	крадій
sufuriya	сковорідка
hayahaymoo	кашель
geewoót	хвороба

Слово	Значення
seelaneé	левава грива
soonarí	<i>вид дерев</i>
marsaáú	горох
amakeewá	<i>вид овочів</i>
amagitsijimi	богомол
taqeesamoo	щелепа
kaahamuusmoo	ватажок
eleleeamáy	лахміття
kalambaytú	борсук-медоїд
heegweréhh	тривожна людина

Завдання. Відновіть наголос у таких словах:

Слово	Значення
deeqwmaayi	лезо
sokoóni	ринок
tiqtuusamoo	пацієнт
waaqooduusmoo	лицемір
amaaqawá	натовп
marariiyaán	залізні ланцюги
slakeemeesí	<i>вид рослин</i>

Слово	Значення
amaneegidé	іраку (народ)
muriyaán	<i>вид дерев</i>
amaxingai	краб
bukukuáy	нескінченна мряка
geetáhinodi	<i>вид рослин</i>
sidimeé	гігант
oohama	рукоятка

Примітка. Іраку — афразійська мова, якою розмовляють близько 600 тисяч представників однойменного народу в Танзанії.

Запис двох однакових голосних поспіль задає один довгий голосний. Косий штрих над голосним позначає, що він має *високий тон*, тобто вимовляється з особливою інтонацією (решта голосних мають *низький тон*). Для довгих голосних тон позначають на останній літері в записі.

Літери *q*, *x* та *y*, а також комбінації літер *gw*, *hh*, *qw*, *sl*, *ts* позначають особливі приголосні звуки мови іраку.

Нижче подано 20 слів мови марту-вангка разом із перекладами українською:

Слово	Переклад
ngurluparni	сміливий
ngarlpu	гра (розвага)
kalyukarrayijapinti	волосінь
yurltu	порожнисте дерево
kurntaparni	нахабний
yirrpinkurlu	озброєний
marlpa	супутник
yini	ім'я
kurupinti	окуляри
jalyirrkarrayija	мулга (змія)

Слово	Переклад
pukurlparni	нещасний
nyupa	чоловік або дружина
wangkapinti	друг
jaminupa	похорон
jinapinti	черевик
kalyu	вода
wangkakurlu	дитина, старша за немовля
marlparni	самотній
jalyirra	листя
jaminykurlu	сирота або вдова

Завдання 1. Фрагмент частини слів мови марту-вангка не несе жодного смислового навантаження. Опишіть його призначення.

Завдання 2. Перекладіть українською:

pukurlpa   kalyukarrayija   ngarlpupinti
ngurlu   kuru   yiniparni   nyupakurlu   wangka

Завдання 3. Перекладіть мовою марту-вангка:

бідон   нога   сором   кільцехвостий варан   зброя

Примітка. М'арту-вангка — різновид мови Західної пустелі, що належить до пама-ньюнгської родини. Цим різновидом користуються близько тисячі корінних мешканців Західної Австралії.

Сполучення літер *ly*, *ng*, *ny*, *rl*, *rn*, *rr* та *rt* позначають особливі приголосні звуки.

Волосінь — нитка або шнур для риболовлі.

Мулга — тип засушливих місцевостей Австралії, а також назва поширених там невеликого дерева та змії.

Кільцехвостий варан — австралійська ящірка, що мешкає в норах у землі, у каменях та деревах.